

Akutní rhinosinusitida (rýma a zánět vedlejších nosních dutin)

- zánět nosu a vedlejších nosních dutin probíhá vždy současně
- hlavní projevy:
  - o ucpaný nos
  - o sekrece z nosu
  - o bolest hlavy, hlavně v čele nebo nad tvářemi
  - o zhoršení nebo ztráta čichu
  - o u dětí kašel
- může být různě závažné od mírné rýmy po velmi těžký bolestivý průběh s komplikacemi
- známky těžšího průběhu:
  - o sekrece je hnisavá (výrazně zbarvená a někdy i zapáchající)
  - o jsou teploty nad 38°C
  - o trvání nad 10 dní, nebo zhoršení průběhu nemoci po předchozím zlepšování příznaků
- komplikace:
  - o zánět očnice
  - o zánět mozkových blan

Jak se léčit sám?

- klidový režim, v teple, dostatek tekutin (čaj s citronem) a odpočinku
- smrkat, dbát na smrkání u dětí (odsávat)
- použít volně prodejné nosní kapky (ne déle než 7 dní) a léky k vykašlávání, léky proti bolesti a teplotě
- při alergické rýmě užít léky proti alergii - antihistaminika
- „léčená rýma trvá týden, neléčená 7 dní...“

Kdy jít k lékaři (nejprve svému praktickému)?

- pokud máte velké potíže, například silnou bolest hlavy
- pokud Vaše potíže trvají déle než 10 dní

Co může udělat praktický lékař?

- po vyhodnocení stavu a vyšetření může doporučit a předepsat některý z následujících léků:
  - o nosní sprej s kortikoidy do nosu (například Avamys, Mommox... - doporučená léčba, poměrně rychle uvolňuje nos a zkracuje dobu léčení)
  - o antibiotika (hlavně při těžkém průběhu, neměla by být prvním lékem u lehké nekomplikované rýmy)
  - o antihistaminika s pseudoefedrinem (např. Clarinase)
  - o speciální lék na vykašlávání a rozpouštění hlenů - Erdomed

Kdy přijít na ORL (nebo kdy by Vás měl na ORL odeslat praktický lékař)?

- po neúspěchu léčby po 14 dnech

- při velmi silných bolestech hlavy a těžké rýmě
- při podezření na postižení oka (zarudnutí a otok víček, dvojité vidění) při současné těžké rýmě
- při podezření na postižení mozku při těžké rýmě

Co uděláme na ORL?

- vyhodnotíme stav, na rozdíl od praktického lékaře máme k dispozici endoskopické vyšetření nosu
- léčba může být podobná (sprej do nosu, antibiotika, Clarinase, Erdomed)
- při velmi těžkém průběhu nebo podezření na komplikaci přijít na lůžkové ORL oddělení
- při podezření na komplikaci (zánět očnice, zánět mozkových blan) doplníme zobrazovací vyšetření (CT se zaměřením na vedlejší nosní dutiny)
- někdy provedeme punkci čelistní dutiny s výplachem (od těchto výkonů se již ale upouští mimo zvlášť indikované případy)
- při selhání jiné léčby nebo oční / mozkové komplikaci doporučíme operaci:
  - o FESS – funkční endoskopická operace ve vedlejších nosních dutinách (viz FESS)